

Хърватско към Австрия и да праша народ. си прѣдставители въ централния парламентъ въ Виена (както днесъ Чешко, Галиция и др.)

2) Да стѣпи въ реаленъ съюзъ съ Унгария, като запази за себе си частична автономия, а отстѣпи рѣшаването на въпроситѣ по външнитѣ работи, войската и търговията на унгарския парламентъ, въ който да праша извѣстно число прѣдставители.

Народо-либералната партия на чело съ Щросмаера гласувала и противъ двѣтѣ тия прѣдложения, защото възъ основа на всѣко отъ тѣхъ Хърватско би изгубило своята независимостъ.

Тая най-силна партия била трънъ въ очитѣ на Виенското правителство. Още по-рано прѣзъ 1864 год, тя била прѣслѣдвана съ това, дѣто органътъ ѝ Позоръ билъ спрѣнъ (11/1 1864), а редакторътъ му Перковацъ затворенъ. Хърватскиятъ канцеларъ при двора въ Виена съ специална заповѣдъ прѣдложилъ на чиновникатѣ да не четатъ Позоръ, а Загребскиятъ архиепископъ Хауликъ забранилъ на свещеницитѣ да го четатъ.

Прѣзъ лѣтото 1865 год. Шмерлингъ се опитва да смекчи опозиционата народо-либерална партия. Прѣзъ августъ с. г. Щросмаеръ отива въ Виена По внушението на Шмерлинга Щросмаера поканватъ въ хър. канцелария и тамъ го увѣщаватъ да се съгласи да се присѣдини Хърватско къмъ Австрия и да праша прѣдставители въ Виенския парламентъ, а тогава и опозицията и цѣлиятъ народъ щѣли да го послѣдватъ и страната щѣла да се усмири.

Щросмаеръ отблъсва рѣшително и категорично това прѣдложение, като казва, че той никога нѣма да се съгласи, щото самостоятелното и конституционно хърватско кралство да се удави въ нѣмския съюзъ. (Тогавъ Австрия е била на чело на германския съюзъ, отъ който е изтикана въ 1866 год.)

Сѣщото той казва и на министра Белкреди, като му съвѣтства цѣлата монархия да се прѣвърне въ федеративна държава и всикитѣ ѝ народи да се удовлетворятъ споредъ своитѣ права и нужди.

Министерството, като не успѣва да смекчи Щросмаера съ хубави думи и увѣщания, търси помощъ противъ него у духовното му началство. Послѣдното му порѣчва толкозъ да не се мѣси въ политиката, защото това нѣщо не било добръ гледано въ Виенския дворецъ и защото било въ ущърбъ на званието му.

Щросмаеръ отговаря на началството си, че той живѣе за своето звание и не прѣнебрѣгва епископскитѣ си длѣжности, че врѣмената сѣ неблагоприятни и за църквата, и за народа му тѣй, щото самото му звание го принуждава да се мѣси въ политиката и да защищава интереситѣ на народа и църквата си.

Прѣзъ ноември 1865 год. биде свиканъ съборътъ, за да продължи разискванията по рѣчения въпросъ за положението на Хърватско въ монархията. Въ тая сесия на събора, която трая до края на 1866 год. Щр. е говорилъ 3 дълги рѣчи по слѣднитѣ въпроси: 1) по сѣединението на хърв. земи въ едно; 2) по самостоятелността на Хърватско въ прѣдѣлитѣ на монархията и 3) по отношението на Хърватско спрямо останалитѣ земи на монархията.